

освіченість учнівської молоді з питань публічного управління та адміністрування;

підвищення інтересу до поглибленого вивчення суспільно-гуманітарних дисциплін, набуття навичок дослідницької роботи, розвиток відповідних здібностей;

виявлення та розвиток обдарованих учнів, надання їм допомоги у виборі професії, залучення їх до навчання у закладах вищої освіти;

формування активного покоління молодих науковців та практиків для різних галузей суспільного життя;

створення умов для розвитку спроможності інститутів громадянського суспільства;

залучення посадових осіб органів місцевого самоврядування, державної влади, депутатського корпусу, професорсько-викладацького складу, здобувачів вищої освіти Миколаївського національного університету до активної роботи з обдарованою учнівською молоддю.

Список використаних джерел:

1. Програма розвитку місцевого самоврядування у Миколаївській області на 2019-2022 року // <https://www.mk-oblrada.gov.ua/UserFiles/decree/15474673715c3c7a6b42ca8.pdf>.

2. Програма розвитку освіти Миколаївської області 2021-2025 року // <https://www.mk-oblrada.gov.ua/UserFiles/decree/1616074218605355ea109f2.pdf>.

3. Програма підтримки та розвитку молоді Миколаївщини на 2021-2023 роки // <https://www.mk-oblrada.gov.ua/UserFiles/decree/161122702360095f8f901f7.pdf>.

4. <https://decentralization.gov.ua/news/13548?page=2>.

5. <https://decentralization.gov.ua/news/13543>.

ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДИ ДО ПРОЦЕСІВ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ

Круглікова В.В., канд. екон. наук, доцент
НУ «Запорізька Політехніка»

Сьогодні питання про участь громадськості в процесі планування та прийняття управлінських рішень перемістилося на передній план порядку денного оновлення влади щодо більшої прозорості та підзвітності влади, більшої ролі громадськості в процесі прийняття рішень – це відповідь на питання «як зробити владу ефективною?».

Демократія починається з оселі кожного громадянина і не зводиться лише до періодичного відвідування виборчих дільниць. Способи залучення громадян до планування та прийняття рішень на всіх рівнях можуть бути предметом дискусії та активно вивчаються вченими, політиками і громадськими діячами. Однак можна з впевненістю стверджувати, що безумовною довгостроковою сучасною тенденцією стає підвищення ролі громадськості в процесах прийняття рішень.

Класика менеджменту стверджує, що «...ключовий успіх стратегії залежить від ототожнення цілей учасників та цілей організації (громади)». Для того, щоб розробити дієву стратегію (план розвитку) місцевого розвитку, необхідно залучити до цих процесів якомога більше зацікавлених сторін. Відкритість процесу та залучення зацікавлених осіб – основна умова формування сприятливих умов для розвитку. Залучення громадськості – це процес, завдяки якому місцеві жителі як представники зацікавлених сторін беруть участь у вирішенні публічних справ чи питань місцевого значення. (Ми вживаємо термін «участь громадськості» у найширшому значенні, а не просто у значенні голосування під час виборів.)

Зацікавлена сторона – це будь-яка особа, громада, група або інституція, зацікавлена в роботі муніципалітету та його результатах, які або безпосередньо їх стосуються, або на які вони можуть впливати в негативний чи позитивний спосіб. Слід розрізняти три групи зацікавлених сторін [1]:

- Ключові зацікавлені сторони: це ті, хто може мати серйозний вплив або відігравати важливу роль у забезпеченні успішної діяльності.

- Основні (первинні) зацікавлені сторони: це ті, на кого, зрештою, впливають результати дій – хто виграє в результаті їх (як бенефіціари) або щось втрачає.

- Другорядні зацікавлені сторони: всі інші особи, громади, групи або інституції, яких стосується даний напрям діяльності; вони можуть бути зацікавлені в ньому або виступати посередниками.

Хто конкретно з кола зацікавлених сторін має бути залученим до планування та створення стратегії місцевого економічного розвитку, як їх залучити і як забезпечити участь цих осіб на весь період реалізації стратегії? Залучення зацікавлених осіб до розробки стратегії (плану розвитку) місцевого розвитку повинно бути широким, справедливим, рівноправним і добре організованим заздалегідь. Зацікавлені сторони мусять бути представлені трьома групами: місцевою владою (державний сектор), бізнесом (приватний сектор) і неурядовими неприбутковими організаціями (громадянське суспільство).

Робота над стратегією (планом розвитку) повинна бути налаштована так, щоб між учасниками налагоджувалися довгострокові партнерські стосунки. Кожна група зацікавлених сторін вносить в стратегію (план розвитку) свої особливі бачення перспективи, специфічні пріоритети та необхідні ресурси і тим самим сприяє створенню ефективної стратегії МЕР, а також надає усім сторонам стимулів та мотивації втілювати плани у життя. Колективна участь громади сприятиме створенню атмосфери взаємного довір'я (міжособистісного та довір'я до влади), формуванню соціального капіталу та корпоративної культури, а в подальшому – реалізації проектів та заходів стратегії [2].

Таким чином, завдяки широкій участі громади може бути створена реалістична та актуальна стратегія місцевого розвитку. Але у кожній з визначених груп зацікавлених сторін (державний сектор, приватний сектор, громадянське суспільство) треба виділити таких представників (осіб чи

організацій), які можуть впливати на розвиток (планування та реалізацію) або на яких питання місцевого розвитку впливають у першу чергу.

Звичайно, бізнес є ключовим суб'єктом з кола зацікавлених сторін, основним рушієм економічного розвитку територій, але для країн з перехідною економікою (до яких належить і Україна) основну роль щодо перспектив місцевого економічного розвитку відіграють, як правило, підрозділи місцевої влади та створені нею агентства. Це зумовлено їхнім суттєвим впливом (як прямим, так і непрямим) на місцевий економічний розвиток. За умов недостатнього розвитку громадянського суспільства та низької соціальної активності бізнесу в країнах з перехідною економікою основний тягар проблем місцевого розвитку об'єктивно лягає на органи місцевої влади та створені нею структури.

Представники місцевої влади можуть впливати на місцевий розвиток як за допомогою стратегій (планів розвитку), які вони розробляють і втілюють в життя, так і за допомогою окремих правил і стимулів на підтримку тих чи інших пріоритетів розвитку територій, підприємств чи підприємців.

Список використаних джерел:

1. *Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За ред. Москалюка В. Є. — К.: КНЕУ, 2002. — 252с.*

2. *Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства. Навч. Посіб. — К.: Каравела, 2003. — 432с.*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Курепін В.М., канд. екон. наук

Миколаївський національний аграрний університет

Дослідження питань формування нормативно-правового забезпечення об'єднаних територіальних громад (ОТГ) є надзвичайно актуальним. Після створення нового адміністративного центру об'єднаної територіальної громади, мешканці сіл, селищ, міст потребують забезпечення життєдіяльності[1].

Розвиток новоствореної територіальної громади вимагає ефективного використання її потенціалу, має відповідати інтересам населення і європейським засадам державної регіональної політики. Такий підхід повинен враховувати усі аспекти стратегії розвитку: освітнє, наукове та інформаційне, фінансове, земельне, майнове та інше.

Найголовнішим елементом стратегії розвитку ОТГ є самостійність, ефективність управлінських інновацій, швидкість та обґрунтування прийняття необхідних для громади рішень[2]. Стратегія розвитку ОТГ повинна бути побудована на принципах положень Європейської хартії місцевого самоврядування, яка передбачає децентралізацію влади, передачу органам